

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP
UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET
ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok-, tanítók-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjárónak egészévre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjejegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
B E T E G H P Á L.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltenek. — Bélyegdíj külön 60 fillér. Nyit-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyit-tér díja előre fizetendő. — Hirdetéseket e lap részére elfogad minden hirdetői iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: B E T E G H P Á L könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adtnak vissza.

A szülőkhöz!

A szülői kebelnek legdrágább, legfelfeltettebb kincse: gyermeke. Ennek az élete fölött öröklik a bölcsőtől a sirig az édes, jó anya. Ennek a jövőjéért fáradoz, végzi nehéz munkáját az édes atya. Mennyi álmaiban éjszakát szerez, hányszor fogja el aggodalom a jó szülők szívét: hogy vajjon sikerül-e gyermekükből becsületes, munkaszerető, jó embert nevelni. Olyan embert, a ki akár kezével, akár pedig eszével dolgozzék is, képes legyen úgy önmagának, mint a társadalomnak javát munkálni.

Most éppen, midőn nemsokára az iskolák falai egyidőre bezárulnak, sok gondot okoz a gyermeke boldogságáért élni-halni tudó szülőnek, hogy tulajdonképpen melyik is lenne a legjobb ut, a legbiztosabb irány, a melyen gyermeke haladva, egy olyan pályához juthat: a hol magának megelégedett, boldog életet biztosíthat; a mely pályán, ha hajlamai vezették arra, tisztességes megélhetést, tisztességes nevet vivhat ki magának.

A tudományos pályára készülők már vannak elegenden. Boldog-boldogtalan itt keresi boldogulását. Keresi mondom, de nézzük csak, hányan érik el azt? . . . Most a tehetség hiánya, majd a szülők szegénysége és a családi életben beállott különféle csapások, hányszor nem gátolják meg éppen akkor az ifjút a tovább haladásban, midőn már előre a boldogulásnak csaknem minden útja zárva van Igazán! igen sok ifjú embernek, különösen a szegényebb sorsuaknak, a kik a tudományos pályára szánták magukat, — az élete hasonlít ama hajóhoz, a mely éppen akkor jut zátonyra, vagy a melyet a tenger hullámai éppen akkor roncsolnak szét, midőn már-már közeledik a célhoz. Ily esetekben az ifjú szívének mennyi édes reménye, a szülői kebelnek mennyi gondosan ápolat vágya semmisül meg egyszerre.

Azért édes, jó szülő, a ki gyermekeid boldogságában találsz fel a te boldogságodat, tedd

a kezdet a szivedre s lelked mély megfontolásával válaszd meg a pályát, a melyre gyermekedet szántad

Figyeld meg már kis korától kezdve gyermekeid lelki életét. Hallgass meg szívük dobbanásait, kíséreld figyelemmel hajlamait. A gondviselő Isten a szerető szülőknél nem késik újmutatásával Biztosan kijelöli az irányt, a melyen haladva — szülői lelkednek legnagyobb örömére — gyermekeid jövőjének biztos alapját rakhatod le.

Nagyravágyás sohase vezéreljen gyermekeid pályaválasztásában. Bizonyos, hogy a ki nagyot markol, keveset fog. Kicsiny kört keress, a melyben gyermekednek munkálkodnia kell s ha Istentől gyermeked szép tehetségekkel van megáldva, a zsenialitás utat tör magának. Láttuk, hogy a tulipános láda festésétől a „Krisztus Pilátus előtt”-ig hosszú, küzdelemteljes az út, de nem megközelíthetetlen.

Ma, midőn kesergő szívvel látjuk, hogy a tudományos pályára szánt gyermekeink, a kiért annyit fáradoztunk, a kiért feláldoztuk vagyonunkat, a kiért többi gyermekeink szájából elvontuk a falatot — s még se jut álláshoz, hanem mint végzett ember is már-már kiaszott pénzeszerszényünkre szorul: valóban intő példa arra, hogy már elég volt az „urhatnáság”-ból s hogy iparra gyermekeinkkel! Rövid idő alatt, kevés költséggel nevelhetünk gyermekükből embert a szó legnemesebb értelmében; a kinek bár sokat kell izzadnia, de izzadásának jutalma mindig, elmaradhatatlanul a tiszta öntudat, a nemesen érző szív és a becsületesen gondolkodó lélek.

Kicsiny ugy-e bár a kör, a melyben az iparos ember él? . . . Aztán a szülők sem dicselkedhetnek holmi monoklis úrfiakkal! Sokkal több gondot, sokkal több keserűséget okoztak azok a monoklis fráterek a szülői kebelnek, mint azok a szerény iparos ifjak, a kik kis körben becsülettel mun-

kálkodva, még kevés keresményökből is juttattak egy pár fillért az elaggott, munkára képtelenné vált szülőknek!

Mindenkinek az élete a ragyogó nap nem lehet, hogy az egész mindenséget bevilágíthassa. Elégedjünk meg azzal, ha gyermekünk kis, szerény munkakörben élve: becsülettel, lelkesedéssel tölti be háztáját. A tudós fejek csak a terajzát készítik meg a hatalmas, monumentális épületeknek, mely akár a világ végéig papíron maradna, ha a munkás kezek, az ipar emberei föl nem emelnék azt.

Innen aztán nemzetünk szebb jövőjét is hiába tervezgetjük, hiába okoskodunk, ha arra való iparos nemzedékkel ipart nem teremünk. Elhanyagolt iparunk föllendítésére, ha jó magyaroknak valljuk magunkat, szánjuk oda gyermekeink testi és lelki erőit. A múlt legyen példa most, hogy a tudományos pályán, éppen a tulprodukción folytán, ifjainknak mily nehéz a boldogulása s így aristokratikus gondolkozásunkkal mint vontuk el ifjuságunkat az iparos pályától: a hol pedig a testi és lelki épség, a munkakedv vagyont biztosít, kedvessé teszi az életet.

Az állam által oly nagy áldozattal fenntartott ipari szakiskoláinkban az ut és mód meg van arra adva, hogy a szülők rövid idő alatt, úgy szólva: ingyen juttathassák gyermeküket kenyérkeresethez. A tehetségesebb ifjaknak meg éppen utat nyit, hogy e szakiskolákból kilépve, felsőbb iskolákban művészsze képezze ki magát. Miért késnek a szülők ezen iskolákba adni gyermekeiket? . . .

Talán csak nem azért, mert rangukon alólinak tartják, hogy gyermekükből egy tisztességes iparos váljék? . . . Ha így volna, bizony csak sajnálnunk kellene különben minden jóra és nemesre fogékony népünk gondolkozásdját.

Spaller József

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA.

A z i b o l y á k.

A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.
Írta: Fülel Lajos.

A beteg természet vége felé járta,
Lassu vonaglással készült a halálra.
Bágyadozó fénye reszket a réteken,
Minden kis virágot megcsókol édesen.
Busongva intenek a beteg virágok,
Mintha már éreznék, enyészet vár rájuk.
Panaszos nyögéssel jár a szél a fákon,
Egy-egy késő dal is — tépett, fáradt szárnyon.
A halál sejtelve egyre jobban éled . . .
Istenem, teremtem, be szomorú élet!

És eljött: a Tél havas mezben,
Fagyos tekintetén a lét összerenzen.
Zuzmarás szakállát haragosan rázza,
S fehér hőszemfedőt terít a világra.
Nehéz, sűrű ködben vész el a szemhatár,
Csak elvetve szállong egy-két kőza madár.
Kemény jégpáncélba zárkozik a patak,
Alig-alig csörtet, amint tova halad.
Zörögve jár a szél a csupasz erdőkön,
Majd süvöltve nyargal át a hómezőkön.
Siralmas nótája csak ritkán ér véget . . .
Istenem, teremtem, be szomorú élet!

A halál nem egyéb egy szebb élet álma,
Ez a vigasztalás ringat a halálba.
A romhalmaznak is megvan a repkénye,
Sir fölött is virraszt a szívnek reménye.
Éltre kél majd az, ami most enyészet,
Uj tavaszra ébred a meghalt természet.

El is jött a tavasz: az Életnek lelke,
Teremtő erejét a földre lehelte.
S mint valami édes, bűvös villanyáram
Bejár minden zugot fénylő napsugárban.
Rügyfakasztó esókkal száll a fákról-fákra.
Zöld lombot, virágot tűz fel minden ágra.
Megindul a patak régi esacska kedvvel,
Megtelik a berek víg, dalos sereggel.
Enyhe, szelid napfény bejárta a rétet,
Tarka szőnyegekkel von be halmot, bérczet,
Kítör itt is — ott is zengő öröm árja,
Szaporodik egyre a pásztorok nyája.
Az élet angyala tünderfénytel halad,
Boldog megnyugvás közt örömkönye fakad
S könyveiből, melyek a földre peregnék:
Mosolygó, kékszemű i b o l y á k teremnek.

V é g s z ó.

Még csak egy szót — egyetlenegy —
S aztán, örökre hallgatók . . .
Ma még dalt írok hozzád —
Holnap már sóhajom se hallhatod.
Ma még álunk bűvös hatalma
Tüneköklő fényárral övez,
Holnap már megtörik e varázs,
S egész valód a multba vesz.

Ragyogó, fényes ábránd — ifju,
Mosolygó, tiszta szerelem: —
Ugy eltűn' a halotti éjben,
Hogy emléke se' marad fenn!
Eltűn' jövendőnk fényes álma,
A mit oly nagy gonddal szövel —
S melyet egy újabb szerelémért,
Oly hamar s könnyen feledél . . . !

Eltűn' minden — minden, mi egykor
Még a szép multa vallana —
S nem fogja tudni senki meg,
Hogy szerettük egymást valaha . . .
Önvád se bánthat, hogy hűséget
Fogadtál szentül, igazán — — !
— Nem tartád meg?! — Enyém a hiba!
Bűhalmazzal megingatám.

Aláestem a fényes polcra,
A hová lelked helyeztet;
De te, mit sem vesztél ezzel?
— Kérdezd ki, önön lelkedet . . . !
Feledtetted-e végképp' énem,
A gyönyörrel töltött pohár?
Vagy lesz idő, hogy kívánkozva
Lelked a multba visszajár?!

Oh, ne! Bár soh'se' lenne vágyad
Visszaélni a mult időt;
Hogy ne ismerhesd a kínos érzést:
Azt a sóvárgót, epedőt . . .
Bár lelked meglelné nyugalmát,
Szived óhajtott édenét,
Hogy föl ne szakgasd fájdalommal
Lelkemnek heggedő sebéit.

S most még egy szót — egyetlenegy
S aztán — örökre hallgatók.
Ma még kimondom, hiszen tőlem
Ezt többé soh'se hallhatod!
Régen üdvöt hoz, ha sejtetem,
E szót az egyetlenegy;
Ma légbe vész, bár úgy zokogom:
„Szerettek! — Szerettek! !”

Bordy Ida.

Közigazgatási bizottságunk havi rendes ülését e hó 13-án, szerdán tartotta meg a vármegyeház sorozási termében Hollaky Arthur főispánunk elnöklété alatt. Elnöki megnyitót után Damokos Andor dr alispán te meg havi jelentését. A közigazgatás menete akadálytalan volt. Az utóállítások törvényszerűen megtartottak s ezek egyikén a főszorosztól a járványos betegség miatt távol maradt zetelaki vedkötések is előállítottak. A házipénztart megvizsgálták. Az állat-egészségügy nem a legkedvezőbb, amennyiben egyes községek állatállományában sertésorbáncz és sertés-vész stb. lépett fel. Nevezetesebb körülménykép emliti gróf Majláth Gusztáv püspök hivatalosan bejelentett főpásztori látogatását, mely alkalomból fogadtatása közjogi méltóságát megillető módon eszközöltetett s leszámítva egyes, csekélyebb jelentőséggel bíró mozzanatokkal, vármegyészerte, valláskülönbőség nélkül azon tisztelettel fogadtatott, mely minden vallásfelekezethez fapásztorát meg kell illesse. A vármegyei főorvosi jelentést Kassay Albert dr tb. főorvos tette meg. Az egészségügy a megelőző hónapoz mérten javulást mutat. Sándor Mózes kir. tanácsos, tanfelügyelő jelentése szerint — részben a tanfelügyelő és másrésztben tollnoka meglátogatták a helybeli, bethlenfalvi és kadijfalvi népiskolákat. Az állami és községi iskolák zárviszágáról a jelentések részben már beérkeztek s az eredményt kivétel nélkül jelesnek és némely helyen epen kitünőnek jelezték. Igen öröndetes jelenség, hogy a szülők a zárviszágok iránt fokozódó érdeklődéssel viseltetnek s az ily uton nyert tapasztalatok jelentékeny mértékben segítik elő a pontos iskoláztatást s azonképen apad a kényszerítő eljárás szükségessége. Az iskolák államosítása iránti tárgyalások fennakadást szenvedtek, mert a szervezésre szükséges fedezet a kibocsátott miniszteri rendelet szerint a folyó évre teljesen kimerült s a tényleges megnyitást még azon új állami iskolákra nézve is a melyeknek határideje folyó év szept. 1-ére volt kitűzve, a jövő 1901. év folyamára elhalasztatott. Diószeghy Samu kir. főmérnök az építészeti hivatal részéről jelenti, hogy az áll. és törv. hat. köztutak stb. jók voltak. A bethlenfalvi áll. utszakaszon folyamatban levő utfelemelési munkák gyorsan teljesítetnek. Az összes hidépítési versenytárgyalások kedvező eredményt tartottak meg. Roediger pénzügyigazgató helyettes jelentése után Lazar Adam gróf vármegyei főjegyző kérdést intézett: van-e tudomása arról, hogy Szöllösi Samu helybeli szeszgyáros, tvh. biz. tagot magán irodájában szokatlan időben a pénzügyörök meglepték s tiltakozása ellenére őt tovább zaklatták, illeten szavakkal, elővezetéssel fenyegették? Roediger védelmezte ő pénzügyörököt s vizsgálatot ígért. Majd Valentsik Ferencz dr tisztifőügyész mutatott reá a bélyegárudák hiányaira, kijelentvén, hogy bélyegét egyszer sem lehet kellő mennyiségben kapni. Jobb volna — ugymond — a polgárok zaklatása helyett a bélyegárudákat láttatni el s ellenőrizni, mert ez közügy. Roediger megnyugtató választ tudomásul vették. A posta- és táviradaigazgatóság átiratát a h. é. vasut mentén levő postai állomásokra késedelmesen leadtott küldeményekre nézve, mely szerint mulasztás nem történt, tudomásul vették. Több községi és magánügy elintézése után ülés végen Hollaky Arthur főispán, mint sajnos tényre, Gyarmathy Dezső dr polgármesternek egyik fővárosi napilapban közölt tamadó cikkelyére hívta fel a bizottság figyelmét. Ügyet teljesen a bizottsági ülésre bízta, döntse el, hogy eltűrhető-e, megengedhető-e egy közszolgálatban levő alantás tisztviselőnek főispánjával szemben való ilyen indokolatlan eljárása. — Hivatkozott eddigi itt működésére. A püspök körutja alkalmából s minden egyes esetben a vallásfelekezetek közötti egyetértő, békés és sikeres munkálkodásra törekedett. Bátran állíthatja, hogy ő, ki a vármegyei szabadelvűség eszméjének sikerre juttatását igyekezett mindenkor elősegíteni, meggyanúsításra okot nem adott. Tagja a vármegyei szabadelvű-pártnak és nem hiszi, hogy lenne ennek egyetlen ely tagja is, aki viselven e nevet, más pártnak alattomos és igy becstelen szolgálatakat tenne. Ennek bizonyítgatását fölöslegesnek tartja, ügyet ismételten a bizottság ítéletére bízta. Főispán elhagyta a termet s helyét Damokos dr alispán foglalta el. Ezután Lazar Adam gróf főjegyző felolvasta a Magyar Szó e hó 9-iki számában »Falusi levél« cz. Gyarmathy Dezső aláírásával megjelent cikkelyt, véleményezvén, hogy a közszolgálatban levő polgármester teljesen figyelmen kívül hagyta állását e cikkely megírásánál. Együttal a már előzőleg egyéb ügyek miatt fegyelmi vizsgálat alatt álló polgármester felfüggesztését véleményezi. A bizottsági ülés ezt egyhangúlag elfogadta. Végül előadó indítványára, Hollaky főispán iránt az ülés általános lelkesedéssel bizalmát nyilvánította s azt jegyzőkönyvileg is kifejezte. — A polgármester közleménye általános hámulatot és visszatetszést szült s keresve-keresik indokát. Legjobban köztisztviselőben álló szülők és kiterjedt rokonsága csodalkozik. Mint mondják s maga az illető újság is beismeri — Gyarmathy dr polgármester nem hatalmazta volna fel levelének hasonló alakban való közlésére. Reméljük, hogy a vezető férfiak utat és módot fognak találni a békés kibontakozásra s ez a mindenesetre kellemetlen incidens nem fogja megzavarni vármegyénk lecsillapult bekéjét.

Vármegyénk második évnegyedi rendes közgyűlését.

Hollaky Arthur főispán elnöke alatt tegnap délelőtt tartotta meg a tagok élénk részvételével. Főispánt Jakab Gyula vezetése mellett küldöttség hívta meg s zajos eljenzéssel fogadták, ki elfoglalván az elnöki széket, következő tartalmas és minden ízében őszinte beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!
Tisztelt uraim!
Fogadják mindenekelőtt szívvelyes üdvözlétemet mindnyájan, kik e mai közgyűlésünkre ily szép számban megjelenni szivesek voltak.
Igen nagy örömmre szolgál a kedvező alkalom, hogy megyei önkormányzati közéletünknek ezen talál-

kozó helyén az önök körében ismét és akkor jelenhettek meg, mikor a közelmult idő eseményeire egy rövid visszapillantást tenni óhajtok.

Jól esik visszaemlékezni arra a napra, melyen folyó évi június 9-én ő császári és királyi Fensége, József főherceg ur, vármegyénk székvárosát nagybecsű látogatásával meglátogatta, s ez alkalommal a vármegye székházában felajánlott lakást elfogadni kegyes volt. A népszerű és közszeretben álló főhercegnek itteni megjelenése és tartózkodása öröndetes jelét tanúsítja azon rokonszenvnek és szeretetnek, melyet ő Fensége ezen törzsgyökeres magyar vármegye lakossága és székely népe iránt érez, más felől igen kedvező alkalmat szolgáltatott az összes lakosságnak, hatóságok és testületeknek, e város érdemes polgárságának, a megisztelő látogatás feletti őszinte öröndének és ő Fensége iránti hódoló tiszteletének, szeretetének ragaszkodásának kifejezésére. S midőn örömmel jelenthetem, hogy ő Fenséget igen kellemesen érintette a lakosság öröndnyilvánulása, valamint a városi polgárság által tiszteletre rendezett világitás és szerenád; és igen szivesen fogadta a f. hó 10-én Szent-Egyházas Oláhfalva községbe érkezése alkalmával az ottani lakosság nevében tolmácsolt hódoló nyilatvítást, kedves kötelességemnek ismerem e mai közgyűlésünk alkalmából közönségünk tudomására juttatni ő Fenségének meleg köszönetét és székely vármegyénk lakossága iránti őszinte szeretetét, melyet a vármegye határánál történt elbucszása alkalmával kifejezni kegyes volt.

Ha még egy pillantást tesztek a közelmultba, nem hagyhatom említés nélkül azt a hírlapi támadást, mely főleg ellenem irányul és pedig merem állítani — méltatlanul. Igen sajnos dolognak tartanám, ha eddigi rövid idei működésemet és törekvésemet ilyen balvéleménnyel ítélné el a vármegye közönsége. És habár cselekedeteimért csak a magas kormányának vagyok felelős, de midőn székkfogaló beszédem szavai szerint czélul tűztem ki magamnak azt, hogy a magas kormány bizalmán kívül e vármegye lakosságának bizalmát is kiérdemeljem, és kiérdemelni akarom ezt az által, hogy letett eskümet becsülettel megtartom, az állampolgárok jogait, a törvényt és alkotmányt tiszteletben tartom, a hivatalos hatalmat igazságosan és erélyesen gyakorlom, de azt törvénytelen erőszak alkalmazására fel nem használom, — miután ezt a czéllt is tűztem ki magamnak, nem lehet közömbös reám nézve az, vajjon a jelzett hírlapi támadás híven tükrözi-e vissza a vármegye közönségének közvéleményét, vagy sem? En azt merem hinni, hogy ez nem felel meg a közvéleménynek.

Lehetetlen dolognak tartom azt, hogy mindazok, kik ismerik elveimet, kitűzött czéljaimat szándékaimat, melyeket székkfogaló programbeszédemben eléggé világosan igyekeztem megjelölni, kifejezni és a kik azota tetteimet figyelemmel kísérhették és elfogulatlanul akarják elbírálni — kételkedhessenek abban, hogy programomhoz híven az igazi szabadelvűség zászlója alatt óhajtom csoportosítani mindazokat a tényezőket, kik őszintén, minden hátsó gondolat nélkül és vallásfelekezeti külbőség nélkül csatlakozni akarnak oly czélból, hogy ebben a vármegyében a békés együtt működést a közélet terén lehetővé tegyék; ellenben a felekezeti alapon alapuló politikai pártoskodást, történjen az bármelyik felekezet, avagy az ugynevezett néppárt részéről, lehetetlené tegyék. Nekem sincsen okom kételkedni abban, hogy mindazok, kik a most jelzett czélból önként csatlakoznak ezeknek az elveknek gyakorlati megvalósítására, a kitűzött elvek mellett kitaranak. És épen azért, mert jól tudom azt, hogy ebben a külböző hitfelekezeti vármegyében a kitűzött üdvös czélok elérésének egyik feltétele a felekezetek közötti béke és türelmesebb ápolása és ez csak kölcsönösen történhetik, felhasználom ezt a mai közgyűlésünk megnyitására alkalmát arra, hogy a t. közgyűlés tagjainak emlékeztetébe idézzem székkfogaló beszédem szavait, miszerint „az összes hitfelekezetek jogainak tiszteletben tartásával és a külböző hitfelekezetek közötti béke és türelmesség ápolásával óhajtom elérni azt, hogy az egyházi és világi hatóságok egymást kölcsönösen támogatassák feladataik teljesítésében”. Azt hiszem, nem foroghat fenn kételey az iránt, hogy ugy én, valamint közigazgatási hatóságaink is a vallásfelekezetek egyenjogúsítása következtében, a felekezetek jogait egyenlően tiszteletben óhajtuk tartani s emélfogva megnyugtathatok mindenkit, hogy minden adandó alkalommal számíthatnak a felekezetek egyházi főhatóságai hivatalos működésükben arra a közigazgatási hatósági támogatásra, melyben a mult évi unitárius zsinat alkalmával az unitárius egyház, a folyó évi róm. kath. bérmlás alkalmával a róm. kath. egyház főpapja részesül.

Midőn mindezeket a közel mult idők eseményeire való tekintetből elmondani szükségesnek véltem, azt a kérelmet intézem önökhöz, tisztelt uraim: vármegyénk jóléte érdekében igyekezzenek oda hatni, hogy ezentul is megóvassék a felekezetek közötti béke és türelm, mert igen helyesen mondta Széll Kálmán miniszterelnökünk, hogy: „nincs nagyobb áldás mint a felekezetek közötti békés nyugalom; nem érhető hazánkat nagyobb veszedelem, bár honnan jöjjön is, mint ennek a nyugalomnak megrontása”.

A közgyűlést ezennel megnyitottam nyilvánítom. A gyakori eljenzés, helyeslések kíséretében elmondott beszéd általános tetszéssel találkozott.

Ezután Dániel Károly tvh. bizottsági tag indítványozta: tekintettel arra, hogy a főispánnak hírlapilag történt megtámadtatása és meggyanúsítása az egész vármegyében megbotránkozást, visszatetszést keltett, mert a főispánnak eddigi tényei fényesen bizonyítják, hogy a vármegye érdekében épen a szabadelvű eszmék megvalósítását igyekezett mindenkor érvényesíteni, fejjeze ki a közgyűlés a főispán iránt bizalmát.

Erre a főispán elnöki székét átadta Damokos dr alispánnak és a gyűlésből eltávozott. A közgyűlés pedig a tett indítványt lelkes eljenzésekkel, egyhangulag elfogadta és határozatra emelte. Majd főispán visszatérvén, megköszönte a nem várt bizalmat; ujabban is hangsúlyozván programjához való további hűségét.

A közgyűlés a legjobb egyetértéssel, higgadtan folytatta tanácskozását mindvégig. Elhatározták egy vármegyei muzeum létesítését, illetve ennek fenntartására Történelmi és Régészeti Társulat alakítását. A

mozgalom megindítására Damokos dr alispánt felkérték. Együttal a muzeum elhelyezésére átengedték a diszterem jobb oldali teljesen üres mellékhelyiségét. Ezen helyes indítványát alispánunknak és nagyfontosságú határozatát a törvényhatósági közgyűlésnek őszinte öröndmel fogadjuk részünkről is, mivel még 1898-ban Bakásy Dénes fővárosi tanár, jeles munkatársunk tollából a „Székely-Udvarhely”-ben közölt cikkelyéből származott az eszme, melyet most derek alispánunk indítványba foglalt, s vármegyénk előhaladására, törvényhatóságunk határozatra emelt. Reméljük, hogy a becses közlemény intentionak mindenben érvényt szerezhet alispánunk.

Szakáts Zoltán joggyakornokot, ezt a kedves, rokonszenves fiatal tehetséget a közgyűlés bizalma egyhangulag szolgabírói rangra emelte, megválasztván a pályázat alatt volt helyre. Az árvászeki ülnöki állás pályázó hiánya miatt, továbbra is üresen maradt.

Alispánunk negyedévi jelentésével kapcsolatos indítványát tárgyalta a közgyűlés. A keresk. miniszter székkelyföldi körutja alkalmából fő- és alispánt küldöttség vezetésére kérték fel. E küldöttség kérti fogja a minisztert, hogy a székkelyföldi körvasutat, valamint a Székely-Udvarhelyről Csikvármegyébe vezetendő vasutat építtesse ki.

Százhetvenezer korona kölcsönt a közuti-alap terhére megszavazott a közgyűlés több igen fontos műtárgy és vármegyei ut kiépítésére.

Egyéb kevésbé közérdekű és más tárgyak elintézése után, a közgyűlés pár percczel háromnegyed 12 óra előtt szétoszlott.

Utasítás

a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesítéséről szóló 1899. év XLIX. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

(4. Folytatás.)

7. §. A törvény 5. §-a értelmében oly gyárak, illetőleg ipartelepek részére, a melyeknek nem valamennyi üzemága részesíthető állami kedvezményekben, a törvény 2. §-ának a) és d) pontjaiban megjelölt kedvezmények hatálya, a gyár- vagy ipartelep tulajdonosának kérésére a kedvezményezhető és a kedvezményben nem részesíthető üzemágak arányában leszállított időtartamra kiterjeszhető.

A törvénynek e most említett rendelkezései nem alkalmazhatnák a sózott-, szárított-, füstölt, kolbász és kolbászfeleket készítő ipartelepekre és ezeknek csakis a kivételi üzletága kedvezményezhető; nem esnek a törvény határozatmánya alá továbbá a villamosítást előállító azon ipartelepek, melyek ipari czélokra hajtó erőt szolgáltatnak.

Az arányos időtartam meghatározásánál különösen a következők mérvadóak:

1. Az az arány, melyben a kedvezményekre törvényes igényvel bíró üzemágakba befektetett tőke a nem kedvezményezett üzemágakba beruházott tőkéhez áll.

2. A törvény értelmében kedvezményezhető és a kedvezményekben önmagukban nem részesíthető termelt cikkkeknek egymás közötti aránya és jövődelműsége.

3. Az e külböző üzemágaknál alkalmazott munkások számaránya.

8. §. Az 1870. évi LI. t.-cz. 2. §-ában meghatározott adómentesség az e kedvezményben részesíthető épületek felépítése napján veszi kezdetét és mindaddig érvényben marad, míg ezek az épületek a jelen utasítás 3. §-ában körülírt rendeltetésüktől el nem vonatnak és az abban kikötött feltételek fenforognak.

Az 1899. XLIX. t.-cz. 2. §-ának a) és b) pontjaiban említett adókedvezmények hatályának kezdő pontja azon esetben, ha a kedvezmények engedélyezése a gyár-, illetőleg ipartelep létesítését megelőzőleg kérelmezte, az üzem megkezdésének napjától, azon esetben pedig, ha a kedvezmények engedélyezése iránti kérvény benyújtásakor a gyár-, illetőleg ipartelep már üzemben volt, annak az évnek kezdőjétől számítandó, a mely évben a kedvezmények elnyerése iránti kérvény benyújtott.

A kedvezmények tartamának kezdőpontja azonban nem eshetik korábbra, mint a mikor az üzem megkezdett.

9. §. Az állami kedvezményekben részesülő gyári és iparvállalatok részére, az 1899. évi XLIX. törvény-cikk 2. §-ának b) pontjában biztosított kedvezmények kiterjednek a gyári telkek és épületek, valamint azok tartozékát képező gyári gépeknek megszerzéséért és átírásáért járó illetékekre és községi díjakra, ha pedig az ily vállalatok részvénytársaság alakjában létesítettek, illetőleg ha a kedvezmények érvényének tartama alatt részvénytársaságokká alakulnak át, ezenfelül az illeték egyenérték alól, továbbá a részvénytársaság megalakulásával és esetleg a részvénytőke megnagyobbitásával, valamint a részvényeknek, vagy elsőbbségi kötvényeknek ugy a megalakuláskor, mint a működés ideje alatt tőkefelemelés czéljából a kedvezményezés tartama alatt történő kibocsátásával járó szerződések, az e szerződésekkel kapcsolatban kiállított egyéb okiratok és a részvények és elsőbbségi kötvények után járó bélyeg- és illetékek és községi díjakra.

10. §. A gyári telkek és épületek megszerzése (vétel, bérlet, ajándék, csere) részére biztosított illetékmentesség azonban nem terjed ki a gyár czéljaira szerzett telken lévő vagy emelendő tisztí- és munká-lakásokra, sem az e czélra szolgáló telekrészre, sem kertekre, sem a gyári üzemhez szükséges anyagot szállgató ingatlanokra, mint erdők, bányák és más hasonló rendeltetéssel bíró ingatlanok megszerzésére. A mennyiben tehát ily ingatlanok együttesen szereztetnek meg oly ingatlanokkal, melyek megszerzése illetékmentességben részesíthető, ez a mentesség csak a kedvezményekben részesíthető ingatlanokra eső vételár, illetőleg az illeték kiszabás alapjául szolgáló értékalap hányadának megfelelő mérvben érvényesítendő.

(Folyt. köv.)

TANÜGY.

Tanítógyűlés. Az „Udvarhelymegyei Általános Tanítóegylet” Udvarhely járási fiókköre folyó hó 12-én, az Oroszhegyhez tartozó Varság tisztásán tartotta meg 3-ik rendes gyűlését. Már jó előre általános érdeklődés mutatkozott ezen gyűlés iránt, mivel e körnek alig egy néhány tagja ismerte meg a tanítóknak ezen fenyvesekkel övezett, vadregényes fensíkját, melyen az elsőtörtán fekvő házak és gazdasági épületek csak úgy kandikálnak ki az őserdő lombos fái közül. Ünnepi hangulatban volt az egész tanyai nép; előző nap szeretett püspöküket fogadták, ki egyházmegyei körutja alkalmával őket is meglátogatta. Ezen egyszerű havasi nép nemcsak a főpásztor, de a nemzet nap-számásai, a tanítók iránt is oly meleg ragaszkodást és szeretetet tanúsított, hogy az elismerés legmelegebb hangján kell megemlékeznünk róluk. Szent mise előzte meg a gyűlést, melyet Abos József oroszhegyi káplán, a ki miután az istentiszteletnek vége volt, a templommal alakított iskolateremben a szeretet legmelegebb hangján üdvözölte egytől egytől az iskolásokat, valamint a maga, illetve főnöke nevében is. Tíz órakor vette kezdetét a gyűlés Lázár József köri elnök megnyitó beszédével, ki az egyesülés és együttműködés ható erejét, ebből kifolyólag a nemzeti nevelést fejtette oly ügyesen és erős logikával, hogy nemcsak egytől egytől a jelenlévő vendégek is a legnagyobb elismeréssel és meglelégedéssel adóztak. Gál Sándor oroszhegyi tanító üdvözölte ezután a gyűlést a katolikus tanító kör nevében, megköszönve a gyűlésünkre történt meghívást, kijelentvén — refleksióképpen az elnöki megnyitóra — hogy mindenkor a legnagyobb örömmel vesznek részt e kör gyűlésein, ha arról tudomás szerezhetnek. Egy pár elnöki bejelentés meggyűléssel, Orbók Gyula olvasott fel a népkönyvtárak szervezéséről igen tanulságos értekezésben. Tekintve, hogy ezen dolog nagy mértékben belevág a felnöttek oktatásába, mely pedig a népre nézve a tanítóknak egyik leghasznosabb mellékfoglalkozása, bővebb megvitatás és határozott javaslatokkal a jövő gyűlésre is tárgyul tételt, határozatképpen pedig kimondotta a gyűlés, hogy egyik legfőbb feladatának a népkönyvtárak szervezését és ezzel kapcsolatosan a felnöttek oktatásának minél szélesebb körben való meghonosítását tűzi ki. Vida Mózes Endrődi Sándornak „A tanítók háza felé” című költeményét szavaltta igen nagy hatással, mit a kör élénk tetszéssel és lelkes eljénzéssel fogadott. Gyerkes Mihály felolvasott „a helyesírás és fogalmazás tanításáról”, ki míg egyfelől a fentírt tételnek fontosságát fejtegeti, másfelől egész részletességgel mutatja be módszertani eljárását ezen tárgy körül az I—VI. osztályban. Tanulságos felolvasását, a gyűlés egy pár ajánló hozzászólás után mindenben helyesnek, követésre méltónak találta. Több rendbeli jelentés tudomásul vétele és elintézése után a jövő gyűlés helyéül Parajd, megtartási idejéül folyó évi október hó 10-ike állapított meg. A mily érdekes és értékes volt a gyűlés tartama, ép oly vidám és tiszteletben gazdag volt a gyűlést követő s Bakó Antal varsági tanító által adott közömbös is. Körünknek rég ohajtott vágya, hogy tanítóink megismerhessék a megyének ezen részét is, most kellemeesen teljesült.

Tudnivalók a székelyudvarhelyi m. kir. állami községi agyagipari szakiskolába való felvételre vonatkozólag. Rendes tanulókul az első évfolyamra felvételtnek, kik a) tizenkétéves kort betöltötték és ehhez képest kifejtett munkaképes testalkattal bírnak, b) legalább két középiskolai osztályt, avagy pedig elemi népiskolai hat osztályt jó sikerrel végeztek. Beiratáskor tartozik minden tanuló bemutatni: a) születési bizonyítványát, b) atyja vagy gyámja bejegyzését tartalmazó nyilatkozatát, melyben kifejezendő annak kötelezettsége is, hogy az illető a tanító teljes tartamát bevégzi, c) iskolai bizonyítvány, d) az újra oltás megtörténtéről szóló bizonyítást. Az intézet tanulói sem beiratási, sem tandíjat nem fizetnek. Minden (rendes és rendkívüli) tanuló a beiratkozás alkalmával műhelyi biztosíték címén 3 frtot tartozik az intézet pénztárába befizetni, melyből a tanulók által önhibájukból eredő károk fognak megtéríteni. Szegény sorsu, de jó magaviseletű és szorgalmas tanulók részére több egész ösztöndíjas (ingyenes), illetve félösztöndíjas (fél ingyenes) hely áll rendelkezésre. Fel vagy egész ösztöndíjas helyre pályázó tanulók, a fentemlített okmányokon kívül szegénységi bizonyítványt is kötelesek kérvényökhöz mellékelni. A kellően felszerelt felvételi s illetve ösztöndíj iránti kérvények, az iskolai felügyelő bizottsághoz címezve legkésőbb f. évi augusztus hó 10-ig az igazgatósághoz nyújtandók be. Az intézettel kapcsolatosan internátus és konviktus (benlakás és étkezés) áll fenn, melyben a nem ösztöndíjas tanulók ez időszert havi 8 frt 16 krt fizetnek. Az intézet internátusába felvett tanulók, a szülők v. hozzátartozók részéről a következőkkel látandók el: 2 drb 170 cm. hosszú és 75 cm. széles fehérített vászon szalmazsák (surdó); 4 drb a szalmazsák nagyságának megfelelő és fehérített vászonzól készült lepedő; 1 drb rövidszőrű takaró pokrócz; 1 drb 70 cm. hosszú és 50 széles vankos; 3 drb vankos athuzat; 2 drb kékvászón kötény (suresz); 1 öltözet ünneplő és 1 öltözet műhelyi ruha, ezenkívül a szükséges fehérnemű (u. m. ingek, alsónadrágok, kepeczák, törülközők stb-vel). Székely-Udvarhelyt, 1900. június hóban. Az igazgatóság.

KÜLÖNFÉLÉK.

Értesítés.

Az udvarhelymegyei iparkiallást rendező bizottság f. hó 10-én a szakiskola rajztermében ülést tartott, a melynek határozatáról van szerencsénk Czimet közelközőkben értesíteni.

1. Főispán ur Ő méltósága fölkérendő, hogy a kiállítás helyiségéül a vármegyeház nagytermét, mellekszóbaít és udvarát átengedni sziveskedjék.

2. A kiállítás tart. jul. hó 1-től 4-ig bezárólag. Megtekinthető d. e. 9—1 óráig, d. u. 3—7-ig díjmentesen.

3. A kiállítandó iparcikkek az áruk megjelölésével a rendező bizottság elnökénél, Hargita Nándor szakisk. igazgatójánál június hó 20-áig fötétlenül bejelentendők: június hó 25-éig h a l a d é k t a l a n u l b e s z á l l í t a n d ó k, a melyeknek átvetele a székelyudvarhelyi főreáliskola tornacsarnokában d. e. 10—12-ig, d. u. 4—6-ig Maráth József és Pílich Lajos szakiskolai tanároknak bízott.

4. A kiállítási tárgyat a szakiskola tantestülete rendezzi el.

5. Az egyes ipartársulatok elnökei fölkéretnek, hogy saját iparágukban csoport-biztosokról gondoskodjanak.

6. A rendező-bizottság kéri az egyes járásoi t. főszolgabíráit, hogy az egyes községek házi iparcikkeinek méltó képviseltetéséről gondoskodjanak.

Hogy a vészőfónás is képviselve legyen, a főszoal-bírók utján, mint szakértők Blájer Balázs székelyudvarhelyi, Derzi Gábor kissolyosi, Orbán Imre égei és Miklós György szentmihályi tanítók fölkéretnek, hogy czikkeikkel a kiállításon részt vegyenek.

A rendező bizottság nevében:

Hargita Nándor, **Spaller József,**

szakisk. igazgató, elnök. szakisk. tanár, jegyző.

— **Ürnapját,** melyen egész nap gyönyörű idő volt, ez évben különös fényvel ünnepelték városunkban a kath. hívők. Az ünnepi misét Majláth gróf püspök pontifikálta és a körmenetben is résztvett; vezetvén a szolgálatot. Helyből és a vidékről mintegy 10,000 lélek gyűlt össze. Egy század katonaság sortűzeket adott. A baldachint, mely alatt a püspök az oltári szentséget vitte, négy főgymnasiumi tanár tartotta. Kerületi papság, fehérruhás leánykák az irgalmas nővérek vezetésével vették körül a püspököt. A piacon gyönyörű négy oltár volt rögtönözve. Körmenet után 50 terleki ebéd volt. Hollaky főispán pohárköszöntőjében két momentumra terjedt ki. Először örömet nyilvánította, hogy ugys mint főpásztorát üdvözölheti, másodsor pedig akkor, midőn püspöki kötelességét végzi, a népet megerősíti a maga erkölcsiében s ezáltal megkönyviti a vármegye tisztikarának is munkáját. A püspök az ő kedves modorával, szeretettel áthatott szavakkal válaszolt.

— **Rajzkiallítás.** A helyi szakiskola rajzkiallítás rendez. e hó 23-tól kezdődőleg bezárólag f. évi július 2-ikáig.

— **Tisztelgés.** Az udvarhelyvármegyei községi és körjegyzők egylete Ürnapján tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalommal Hollaky főispán a jegyzők testületi tisztelegtek. Az egylet nevében Ráduy Sándor elnök fejezte ki törhetlen ragaszkodásukat és határtalan tiszteletüket a népszerű főispán iránt. A közgyűlés lefolyásáról jövő lapunkban számolunk be.

— **Majláth püspök Zetelakán.** Ma egy hete rendkívül nagy ünneppéggel fogadták a zetelakiak a főpászort, Hargitai Béla nagyszabású beszéddel fogadta diszbandériummal élén a határ kezdetén. A diszkapunál Szabó Gergely földbírtokos, a templomnál pedig Sebestyén Mózes alesperes üdvözölte. Este az Aszalvány nevű hegyoldalon örtüzek, tűzijáték, püspök lakásán faklyakkal óriási közönség volt. Fenyőgalyak közt grófi czimere kivilágítva: éljen a főpásztor felírással. Ekkor Petres Viktor kántor beszélt nagy hatással. Négyes karénekek, folytonos taracklövések emelték az ünnepséget. Hétfőn Oroszhegy-Varságon volt a főpásztor, honnan visszatérve Zetelakára, több mint ezer hívőt bérált. Ma, vasárnap, Homoród-Szt. Mártonban Jakab Gyula nyugalmazott alispán fogadja üdvözölő beszéddel.

— **Meghívó.** A helyi evang. reform. kollegium jutalomkiosztás-, zene- és énekpályázatokkal kapcsolatos évről ünnepélyt ma (vasárnap) d. u. 3 órakor a kollegium nagytermében tartja meg, melyre a t. érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az Előjáróság.

— **Kereskedőink vasárnapja.** A helybeli kereskedő alkalmazottak alázatos kérelemmel fordulnak főnökeikhez, hogy azok más városok mintájára: július 1-től augusztus végeig vasárnapokon egész napra tartsák bezárva üzleteiket. A szepen megindokolt kérelmet, melyet az ifjuság nevében Zimny Ferencz alelnök, Csató Imre jegyző irták alá — ajánljuk a jobb érzésű főnökök szives figyelmébe. Az a közönség, mely ebben a két hónapban vásárol, amugy sem lesz itthon s így károsadással szó sem lehet. A fűszerüzletekre nem terjedne ki a zárvatartás. Hisszük, hogy az alkalmazottak kérése meghallgatásra talál.

— **Tíz éves találkozó.** Az ev. ref. kollegiumban 1890-ben érettségit tett tanulók tíz éves találkozójukat f. hó 10-én délelőtt 10 órakor tartották meg a kollegium nagytermében Dr Mezei Ödön, főgondnok, talák. elnök vezetése mellett. A találkozó a volt tanulóársak nagy része megjelent, névszerint: Benkó József, bírósági jegyző (M-Ludas), Batyka Boldizsár, tanár (H-Böszörmény), Bucsy Ákos, kir. adótitst (családijával, Hatszeg), Demes Péter, lelkész (Kis-Borosnyó), Mester János, lelkész (Mátisfalva), Szabó Ferencz, honvédőhadnagy (Brassó) és Szabó András, helybeli koll. tanár. Az elnöklő főgondnokon kívül ott voltak még a kollegium előjárósága részéről Ugron János, algondnok, az egész tanári kar s a szüenidőre itt maradt ifjuság is. A lélekemei ünnepély istentisztelettel kezdődött, melyet a találkozó két papja Demes P. és Mester J. végeztek, előbbi orgonajátékkal és énekkel, utóbbi pedig magasztos, fölemelő imát mondott, halát adva a Mindenhatónak, hogy tíz hosszú év után visszavezérlette a halás tanítványokat a szerető államater s volt tanárok karjai közé, hogy újból láthassák azokat, akik gondos kezekkel nevelte s a küzdelmekre előkészítve kibocsátottak az élet rögs útjaira; végül áldást kért a több százados intézet előjáróira, tanítóira és minden rendű pártfogóira. Az istentisztelet végeztével Dr Mezei Ödön, főgondnok, mint találkozósi elnök, meleg szavakkal üdvözölte a megjelent régi tanítványokat, akiknek részéről Bucsy Ákos talák. alelnök viszonzotta a szép üdvözlést, kifejtve a tanítványok hálás szeretetét az intézet s ennek vezetői iránt, mely visszahozta őket azoknak szerető körébe. Az indítványok során számbavéve a volt

osztályostársakat, akik közül igazolatlanul alig maradt el 2—3, elhatározták, hogy lsten segedelmével 15 év múlva újból összejönek az intézetben, de addig is 2—3 évi idő. 37ökben a most megjelentek mindegyike sorban meghívja a többieket házhoz családostul az összejáratkozás s baráti szeretet érzeténék még szorosabbra fűzése czéljából; végül megállapodtak abban is, hogy a mostani találkozás emléket egy philologiai muzeum czéljaira teendő alapítvánnyal fogják megörökíteni. Az értekezlet végeztével, melyet a Hymnussal zártak be, fölkeresték elhunyt tanáraiknak (Szakács Mózes, Zayzon Ferencz és Tolvaly Zsigmond) sírját s azután a kollegium helyiségeit megtekintve, az intézet gondnokainál és volt tanáraiknál tisztelegtek. Délután egy órakor a koll. conviktus helyiségében díszes közömbös volt, melyen legelőször a tanítványok részéről Szabó András bős. intötte fel a koll. előjáróságot, annak vezetőit, ki melve különösen Dr Mezei Ödön főgondnokot, akinek az intézet 10 éves fejtődésében nagy munka jutott osztályrészü. Demes Péter a találkozó volt tanárait, Butyka Boldizsár az intézet jelenlegi vezetőit és tanári karát köszöntötték föl, Gönczi Lajos igazgató a találkozás új eszméjét (2—3 éves családostul), Dr Mezei Ödön és Bedő Ferencz lelkész a találkozó tanulóársakat üdvözölték, Kovács Dániel az istentisztelet fungenseit éltette stb. stb. A találkozósi ünnepélyt a Koronay-kertben barátságos áldomás zárta be s a tanulóársak feljutott szép emlékekkel másnap reggel távoztak állomáshelyeikre.

— **Dávid Ferencz Egylet** udvarhelyi egyh. köri közgyűlését — írja tudósítónk — e hó 14-én tartotta a hom.-karácsonfalvi unitarius egyházközségben, ahová papság, tanítóárság, azok családjai és érdeklődők nagy számban gyülekeztek össze. Egész Karácsonfalva ünneplés díszben öltözött, az egyházi épületekről és toronyról hatalmas tricolorokat lengett a nyári szellő. A templomhoz felvezető utak zöld ágakkal voltak körülvéve s éppen 11-et ütött a toronyóra, amikor a templom padosorait, karzatait a közönség zsulofalig megtöltötte. Megragadó képet mutatott az egyh. személyek és az ottani ifjusági vegyes dalkör bevonulása két nemzeti lobogó alatt. A gyülekezet éneke után Benedéi Mózes karnagy vezetése mellett a dalkör „Oh jöjj az urnak házába” cz. szolozsmát adta elő meglepő szépen, melynek akkordjai elhangzása közepette lepett a gyönyörűen festett szoszékre Kovács Imre h.-keményfalvi lelkész, hogy szép imája után elmondja talpra esett; derek beszédét. Az ima és prédikáció között Kisgyörgy Berta, Kiss Ilona és Ajtai János, Ürmösi Károly lelkészek sziveltelket elragadó kvártettje töltötte be. Az ifjuságidalkör „Al-dott az ur, a mi lstenünk” énekével az ünneplés istentisztelet véget ért s a tisztikar a szoszék előtti emelvényen foglalta el helyét. Sándor Gergely dersi lelkész, elnöki, eszmékben gazdag megnyitója méltó társa volt azoknak a megnyitónak, melyek ihletett ajkairól esetenként elhangzottak. Tarcsafalvi Albert vagyási igazgató-tanító prózában irt gyönyörű poémát olvasott fel Zoltán fiahoz irt levelében „Imádkozzál és dolgozzál” tétéről.

A szemeken ragyogó könyvespecpek voltak bizonyítékai a hatásnak. Dersi papné Sándor Gergelyné remek szavaltata pedig a szívek hullámainat korbácsolták és zúgó éljen lön jutalma a művészies szavaltatnak. Mátyás János muzsnai lelkész egy ismeretlen író megküldött tartalmas dolgozatát a szeretésről olvasta fel, mely dolgozat csipős humorával jó hangulathoz hozta a közönséget. — Az eddig elért hatást még csak Demeter Dénes h.-karácsonfalvi lelkész két költeménye „Hiveimhez” és „Zsolozsma” fokozhatta, melyeket szerző lelkesen adott elő. A tárgysorozat közét Kisgyörgy, Kiss urhölgyek, Ajtai, Ürmösi lelkészek énekszámai egészítették ki Verdi inájából és Nabuco operájából vett részletekkel. Az elnöki zárszóval végződik az ünneplés rész s majd 10 percnyi szünet után a hivatalos közgyűlés tartott meg. A közgyűlés élvezettel hallgatta meg Vári Albert kénosi lelkész titkári szép jelentését s majd tudomásul vette, hogy az egylet br. Eötvös művei megszerzésével a Tanítók háza alapítója lett. Kiegészítettet a női választmány, melyszerint tagok lettek: Kisgyörgy Sándorné, Sándor Gergelyné, alelnök: Egyed Ferenczné. Több apró tárgyak elintézése után a parochiai feldiszített eszürben ebédhez ültek a vendégek. Itt aztán megereit a toasztok áradata, mely magával ragadta a lelkeket. Sándor Gergely br. P. Horváth Kálmán egyleti elnököt, Kisgyörgy Sándor Ferencz József püspököt, Pál Ferencz az Amerikában levő Boros György föltükárt, majd Kovács Imre ünnepi szónokot, Kovács Imre Vári Albert köri titkárt, Vas István Kisgyörgy Sándor esperest, majd Demeter Dénes házi gazdát és végül Dr Helmti Ferencz képviselőt, Ajtai János Sándor Gergely köri elnököt, majd Pál Ferencz pénztárnokot, Sándor Gergely Tarcsafalvi Albertet, majd a közreműködőket, Tarcsafalvi a hölgyeket, Demeter Dénes a Dávid Ferencz Egylet vendégeit-köszöntötték fel stb. Az alkony már beállt a tájra, a mikor egy nap kedves órái után s azoknak emlékeivel ki-ki hazatért otthonába.

— **Színészet.** Hely szüke miatt épen csak az egyes darabok megemlítésére kell szorítkoznunk. Szombaton, a mint már említettük a „Piros bugyelláris”, vasárnap „Krach Móni”, hétfőn a „Bolondok háza”, kedden a „Haramiák”, szerdán „Egy magyar huszárkáplár Bécsben”, csütörtökön a „Szegedi menyecske”, és pénteken „Hámán és Eszter” került színre. A mint a műsor mutatja, elég változatos volt, kifogásolni valót csak „Krach Móni” színrehozatalában találtunk, mely fércz voltánál fogva delutáni előadásnak sem válik be. Az egyes előadásokat a helyes felfogás és a csattanós összhang jellemezte. A szereplők közül első sorban Fekete Bélát, Mátrayt, Nagy Mariskát és Szabolcsi Josephint illeti dicséret. Igen sikerült alakítása volt Lukácsynak a „Haramiák”-ban. A többieknél szintén sok buzgósággal találoztunk.

— **Jutalomjátékát** tartja Fekete Béla szintársulatának ügyes titkára Matray Gyula e hó 23-án. Előadásra a „Kornevillei harangok” kerül. Előre is pártfogásba ajánljuk.

— **Házszentelés.** Meghatóan szép ünnepély lefolyásáról veszünk hírt Zetelakáról, hol a vármegyénkben időző Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök f. hó 12-én

Tarcsafalvi Albert Székely hangok című verskötete 2 koronáért a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában és az ország bármely könyvkereskedésében kapható.

Simó Mátyás városunk adópenztárnokának zetelaki birtokán épült új házat a család felkérésére beszentelték. A szertartás, melynél apátunk Jung-Cseke Lajos és Sebestyén Mózes zetelaki esperes végezte a segédletet egészen egyszerű, de éppen egyszerűségében megilletődést keltő és szép volt. A püspök az épület nagytérében felállított házi oltárnál elmondott rövid ima után beszentelte a termeket, majd ismét imádkozva megáldotta a hitbuzgó családot és annak a kegyeletes alkalomra egybegyűlt ismerőseit és tisztelőit. Örömet fejezte ki, hogy a vallásos kívánságnak eleget tehetett, mi által — mondá — nincsenek ugyan e háznak lakói bekövetkező csapásoktól és bajoktól megóva, de legalább mégis megnyugodva gondolhatnak rá, hogy Isten áldását kérve és imáikkal Istenhez emelkedve foglalják el a békés hajlékot. A szertartás után kevés ideig időzött még a főpásztor az egybegyűlt közt, egy pár szíves és nyájas szót váltva a család tagjaival s azután — mindenkit szeretetteljes nemes lényének lebilincselő hatása alatt hagyva — az oszlopcsarnok előtt várakozó hintáján a plebaniára hajtott. Az ünnepélyen — mely egészen szűkkörben folyt le — jelen voltak a család tagjai közül: özv. Simó Ferenczné Kontz Juszina, Papp Jánosné (Sz.-Keresztúrról), Mentovich Gyuláné, Papp Berta, Simó Mátyásné, Papp Anna, Szász Fanny, Simó Balázs kir. törv. bíró és Simó Mátyás; a vendégek közül: dr. Demeter Lőrincz főszolgabíró, Hargita Nándor igazgató stb.

Gyilkos villám és jégeső. Eulaka község határában, az ütelek nevű helyen a villám 9 embert súlyosan megsejtett. Ambrus János azonnal meghalt, Albert Lszák bátor elszántságának köszönhető, hogy az összes elalált emberek ott nem estek. — Szerdán — mint tudósítók írja — Bethfalva, Rugonfalva, Kis- és Nagy-Galambfalva községek határában a jégvihár a kalászos növények-, veteményekben és kukoriczában érzékeny károkat tett. Fehér lepelként állott a jég a határokon. Biztosítva majdnem semmi sem volt. Martonos község határában 14 darab juhot ölt meg ugyanakkor a villám.

Sikerült záró ünnepélyt tartott tegnap delután a Szent-Ferencz rendi szerzetesek kitűnő vezetése alatti elemi iskola. A növendékek között 105 koronát és 52 drb jutalombönyvet osztottak szét. A szép ünnepélyt a Hymnussal végezték.

Köszönet. Felejthetetlen szelidellkü, kedves nőm! Bodó Zsuzsánna elhalásával engemet és gyermekeimet ért megrendítő, lesújtó csapás, pótolhatatlan vesztesség feletti mély bánatomban, nagyfokú gyászomban való nagymérvű, igaz, őszinte részvétért, melyet mély fájdalom alatt roskadozó szívem vigasztalásául oly nagy mértékben láttam kifejezésre jutni megholdogult kedves nőm f. hó 8-án történt temetésekor. Székely-Keresztur csaknem minden rendű és rangú lakóiban és testületeiben, egyleteiben, köztük a Polgári Zenekar részéről is, mely a gyászmenet alkalmával őszinte részvételének szereplésével adott kifejezést, e nyilvános helyen a legforróbb, leghálásabb köszönetet mondok. E nagy részvét jól esett lelkeknek, vigasztal mély bánatomban. Erőt meríték belőle továbbra is a családi, polgári és honfiumi kötelesek hűséges teljesítésére. Mély gyászomban igaz részvétet tanúsító minden egyeseket és testületeket oltalmazzon a jószágos Isten engemet ért hasonló csapástól. Végül is hálásan köszönöm a nemes emberbaráti érzés nagyfokú kinyilvánulását. Székely-Keresztur, 1900. június 10-én. Bálint Dániel, bánatos férj.

Egy kitűnő czimbalom rendkívül olcsó áron eladó. Czim lapunk kiadóhivatalában megtudható.

CSARNOK.

Tündér álmom.

Szép volt álmom, tündér álmom...
Végtelen volt boldogságom;
Gyöngyvirágom, rózsabimbóm!
Te pihentél a válamon.

A szép mezőn kis fű voltam,
Szemed gyöngye fénylett rajtam.
Bokor voltam, melynek ágán
Te esattogtál kis csalogány.

Szemed volt az égen a nap;
Én voltam a földje annak,
És e földre a nap fénye
Oly boldogan mosolygott le.

Messze szállt a lelkem szárnya,
Messze, szép Tündérországra.
Képzetemnek fátolyán át
Láttam szerelmednek lángját.

Tűnj előmbe szép álmom-kép,
Tűnj előmbe, lássalak még...
Szerez engem széke lányka,
Teljesüljön lelkem álma.

Lányi Imre,

Emlékezés a koronázási ünnepre.

— Irta és elmondta: Szakáts Teréz, polg. isk. tanító és a segésvári állami polg. leányiskola június hó 8-án tartott koronázási emlék. ünnepén. —

Ünnepelni gyűltünk össze. Ma 33 éve annak, hogy Ő felsége, dicsőségesen uralkodó királyunk I. Ferencz József megkoronáztatott.

A koronázás nálunk fontos közjogi intézmény. Koronánk szent s hazánk társországaival a szent korona országai. Első királyunk, Szent István megkoronázása forduló pontot jelez a nemzet életében. Az a szent korona első királyunk kormányzásának, intézkedéseinek bölcsességéről, népe iránt érzett szeretetéről tehet tanuságot. Első megkoronázott királyunk tette a harcias magyar népet európai jellegű nemzeté, s elfoglalt honunkat jól szervezett állammá. — Utána sokáig választott királyaink uralkodtak, kiknek a király székben való megerősítésüket jelentette a koronázás, mely alkalommal az egybegyűlt nép az ország első hivatalnokának kérésére kijelentette, hogy a választott királyt akarja koronázni. Viszont a király hitlevelet adott ki az állam alkotmányának biztosítására. A választott király sietett is fejére tétetni a koronát, mert a megkoronázott király személye mindig szent volt nemzet előtt. Emlékezzünk a történelemből Imre király esetére, ki pálczával ment parttől öcsése Endre táborába »meglátom — ugymond — ki meri kezét fölkenet ura és királyára emelni.« A nagy táborban senki sem akadt, ki kardot emelt volna ellene. — Használtam ezt a kifejezést választott király.

Később, 1687-ben a nemzet a Habsburg család részére lemondott a királyválasztás jogáról s kimondta, hogy a Habsburgok férfi tagjai örökösödés jogán jutnak a magyar király trónjára. Később, 1723-ban a nemzet az örökösödés jogát a Habsburgok nőágának utódaira is kiterjesztette. Azóta a fiu az apától örökli a magyar trónt. De vajjon a koronázás nagy actusa elvesztette-e fontos jelentőségét? Nem! Az örökösödés jogán trónra jutott uralkodó csak akkor lesz igazán uralkodója a magyar nemzetnek, a nemzet csak akkor tekint királyának, mikor megkoronáztatja magát. — József császár mindig József császárnak maradt, mert nem koronáztatta meg magát I. Józseffé. Előre tudta, hogy rendeletei az alkotmánnyal ellenkezők lesznek s nem akart hitszegő lenni. — De a nemzet az ő uralkodásán okulva, az 1791-92-iki országgyűlésen törvényben mondotta ki, hogy a király a trónralépés után 6 hónappal köteles megkoronáztatni magát.

A koronázáson a nemzet országgyűlésileg képviselteti magát, s ez alkalommal fejezi ki, hogy az uralkodó trónralépéséhez hozzájárul, hogy őt királyának ismeri. Viszont a király esküvel és hitlevéllel irashab fogadást tesz az állam alkotmányának megtartására. Épen a jogok és kötelesek elismerésében és biztosításában van a koronázás fontossága. A király és a nemzet jogainak elismerésében, viszont a kötelesek teljesítésében fogadásában. A koronázás törvényekben megállapított sorrendben folyik le országos pompával.

Most még csak arról szeretnék néhány szót mondani, hogy miért ünnepeljük az 1867. jun. 8-án lefolyt koronázás évfordulóját.

Sokszor és sokféle alakban hallhatták kedves gyermekek, hogy az az 1000 egy néhány év, a mit nemzetünk multjának nevezünk, az a dicső mult, melyet mienknek ismerünk, a magyar nemzetnek sok fényes napját, de egyszersmind a megpróbáltatás nehéz napjait is őrzi.

Hősiesen harcolt a magyar ellenséggel, védte nemcsak magát, hanem védte a nyugatot is a török ellen s míg így harc emészté erejét, nyugaton szomszédaink élveztek a békét és fejlődhetek anyagilag, szellemileg. Nem volt elég a török, nyugatról is veszély fenyegette hazánkat. Ha keletről élete ellen törtek, innen meg az ellen a miben élt nemzetünk: egyéniségét, szellemét akarták tönkre tenni. Hosszu, fárasztó volt a küzdelem, mit a magyar folytatott léte és nemzetisége érdekében. Nem napok, nem évek, hosszú száz évek küzdelméről van itt szó, küzdelemről, mely megzsidbasztotta népünk erejét. Olyanféle nemtörődomség vett rajta erőt, mint a melyet kimerítő munka után érzünk. A nemzetnek ezt a pihenni vágyást, ezt a zsibbadását akarták kihasználni ellenségeink. Itt az idő, gondolták, hogy elfeledtessük a magyarral apáink erényét, el multját, magyarságát. De csalódtak. Az alvó oroszlan megrázkódott, a mint ingerkedni kezdtek vele, s megmutatta nemes erejét. — Szép volt a 48-as szabadságharc. Mint egy óriás állott talpra a magyar, megcsillant kezében a fegyver, szemében a nemes büszkeség. Földből nőttek a hősök. Gyermekek erejét aczellá edzette az a tudat, hogy ő most nemzete lelkéért a szabadságot küzd.

S mikor a magyar hősi elszántsággal a történelem legszebb lapjait írta, akkor azon gondolkodtak ellenségeink, hogyan lehetne ezért a nemes lelkesedésért bünhödnünk? Megtálaták a módot. — Mégis csak győz a nyers erő. Ha úgy küzd a magyar, mint óriás, ha egy hat ellen tud küzdeni, küldjünk egy ellen hetet. Ezt eszelték ki az uralkodó ármányos rossz tanácsadói mikor az ő erejük nem volt elég ellenünk, behozták ránk az orosz.

1848. fényes volt, dicső volt, hogy annál jobban éreztük utána a vigasztalan sötétséget. Az uralkodó és nemzet nem ér ettek egyet, az uralkodó nem koronáztatta meg magát, tanácsadói pedig gondoskodtak arról, hogy a nemzetet még jobban elidegenítsék tőle.

48-tól 67-ig tartott ez így, mikor akadt egy magyar hazafi, a haza bölcsé, Deák Ferencz, a ki agyával érzett és szívével gondolkodott. Belátta, hogy a béke első feltétele a nemzet jólétének. Az ő munkálkodása s királyunk nemes belátása következtéből létrejött a béke az uralkodó és a nemzet között. 1867. jun. 8-án a hercegprímás és a miniszterelnök Ő felsége a király fejére tette a koronát. Tehát az 1867. koronázás a béke megpecsételése volt, a hosszú gyásznapok után a király és nemzet között megkötött béke megpecsételése.

Sokat kellett e kibékülésnél felejtünk, de épen azzal mutattuk meg lelkünk erejét, hogy akartunk felejtetni. — Azóta 33 év telt el. A komoly munka 33 éve. Sok munkaerővel, nagy lelkesedéssel dolgoztunk és sokat fejlődünk mind anyagi, mind szellemi téren. Ezért ünnepeljük az 1867. koronázás évfordulóját, mert ez a koronázás nyitotta meg a békés fejlődés új korszakát. Most már rajtunk a sor gyerekek, nekünk kell folytatnunk a munkát, a mit apáink megkezdettek, nekünk kell tovább fejlesztenünk nemzetünk jólétét, szellemét, műveltségét e nehéz feladathoz.

Legyen multunk a mi iskolánk, tanuljunk elődeinktől minden szépért és jóért lelkesedni, tanuljunk tőlük királyt és hazát szeretni, tanuljunk tőlük tenni, cselekedni a hazáért, mert ha mindenünk a szó nemes értelmében fogja föl a hazafiságot, akkor a magyar nemzet élni fog, élni kell.

Ugy legyen. Éljen a haza! éljen a király!

HIVATALOS RÉSZ.

Udvarhelyvármegye főispánja. 25—1900. szám. res. Pályázati hirdetés. Udvarhelyvármegye törvényhatóságánál elhalálozás folytán megüresedett tisztifőorvosi állásra pályázatot hirdetek. Ezen állás évi 2000 korona fizetés és 600 korona utazási átalány illetményekkel van rendszerezve. Pályázók felhivatnak, hogy az 1883. I. t.-cz. 9. §-ban körülírt minősítést és a tisztiorvosi vizsga letételét igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket hozzám f. év június 30-ik napjáig bezárólag nyújtsák be. Az elkészítésen beérkező vagy kérelmek fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek. Székely-Udvarhelyen, 1900. évi június hó 7-én. Hollak Arthur, főispán. (10171—900. alisp. sz.)

Körözések. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 9833, 9877, 10031, 10289, 10288, 10317—1900. alisp. Mindenik főszolgabíró, városi rendőrfőkapitány és az összes községi előjáróságoknak. Körözés végett értesitem, hogy Szentegyházás-Oláhfaluban 2 drb 5 éves ökor; Bethlenfalva községben egy drb két és fél hónapos kora, fehér kan-malacz; kápolnasoláhfalvi Both Andrásnál május 29-től fogva 3 bival (1 drb 4 éves B. F. jegy mindkét tompján, fülei jegyesek, üsző bival; 1 drb 8—9 év körüli bival ténen, fejőnek mutatkozik; 1 drb 5 év körüli bival bika, farka csonka); folyó évi június hó 4-én Homoród-Szl-Pálon a Gyarmathy Dezső birtokán 2 drb ló (egyik fehér herélt, a másik pejszőrű kanca, bal szemére vak s bal farán S. bélyeg és jobb farán ismeretlen bélyegjegy nyomai); Homoród-Almás községben f. évi május 31. óta 2 drb 3 éves herélt esikó (egyik világos pej, másik nyári barna, mindkettő jegy és bélyeg; nélküli; a barna kissé nagyobb) felfogva tartatik. Továbbá Zakariás Ferencz erzsébetvárosi lakosnak a közlegelőről eddig ismeretlen módon, egy 5 éves fekete bival borjuzó tehene elvett. Székely-Udvarhelyt, 1900. június 11-én. Dr. Damokos Andor, alispán.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 10299, 10298, 10089, 10090—1900. alisp. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi községi előjáróságnak. Közölni végett értesitem, hogy Kis-Solymos és Szent-Erzsébet községek sertésállományában járványosan, illetve szörványosan fellépett sertésorbánc; Bibarcfalva község bivalállományában szörványosan fellépett bivalvész; Kénos község juhállományában szörványosan fellépett lépfene miatt a zárlat elrendeltetett. Ugyancsak a kisküküllőmegyei Kis-Ekemező és Vidrátszeg községek sertésállományában is sertésvész lépvén fel, a zárlat ezen községekre is elrendeltetett. Székely-Udvarhelyt, 1900. június hó 11-én. Dr. Damokos Andor, alispán.

A viharágyukhoz szükséges lópor beszerzési módja. Másolat. Magyar kir. földmívelésügyi miniszter. 45797. sz. IV/3. 6. 900. A császári és királyi közös hadügyminiszter ur közbenjárására megengedte, hogy a jég ellen viharágyukkal való védekezéshez szükséges robbantó lóport az érdekelt gazdaközönség a katonai szertárakból mérsékelt áron, vagyis kilogrammonként 76 (hetvenhat) fillérért szerezhesse be. Folyó évi május hó 25-én 3556—7. szám alatt kelt rendeletével utasította ennél fogva a nevezett miniszter ur a budapesti, gyulafehérvári, kassai, komáromi és temesvári tüzérségi szertárakat, — a nagyszabedényi, besztercebányai és pozsonyi tüzérségi fiókszertárakat, továbbá az aradi műszaki tüzérség kezelési osztályát (Vervaltungs-Abtheilung der technischen Artillerie in Arad) hogy kizárólag ezen célra a szükséges lóport a gazdasági egyesületek, a m. kir. meteorologiai és földmagnességi intézet, a vin-czellér iskolák és a szőlészeti és borászati kerületi felügyelők által teendő megrendelésekre, vagy ezek valamelyike által kiállított igazolvány alapján bármelyik érdekeltnek a szertárnál helyben kilogrammonként 76 (hetvenhat) fillérért szolgáltatassák ki. Felhívom a törvényhatóságokat, hogy ezen a gazdaközönségre nagyfontosságú intézkedést minél szélesebb körben s azzal hirdesse ki, hogy a lópor megrendeléséhez szükséges igazolvány kiállítására iránt az említett egyesületekhez, intézmények.

hez és közegekhez fordulhatni, megjegyezvén, hogy a kedvezményes áru lőpor kizárólag a viharágyokkal való védekezéshez használható s minden e tekintetben előforduló visszaélés a kedvezmény megszüntetését fogja maga után vonni. Hogy pedig ezen visszaélések elkerülhetők és a lőpor mikénti felhasználása ellenőrizhető legyen, felhívom a megrendelőre, illetőleg az igazolványok kiállítására feljogosított egyesületeket és közegeket, hogy minden egyes igazolvány kiállításakor, vagy közvetlenül tett megrendelés alkalmával az igazolvány tulajdonosának, illetőleg a megrendelőnek nevét, lakhelyét, továbbá az utalványozott lőpor mennyiségét a védekező lakhelyére illetékes járási főszolgabíróval, városokban a rendőrkapitányval azonnal közöljék, az említett hatóságoknak pedig kötelességévé teszem, hogy a lőpor mikénti felhasználását a rendőri közegek közbejöttével a legszigorúbban ellenőrizzék s minden netalan észlelt visszaéléstől a czim után hozzám jelentést tegyen. Felhívom a törvényhatóságot, hogy az említett hatóságok megfelelő utasítása és a jelzett ellenőrzések szigorú foganatosítása iránt haladéktalanul intézkedjék. Kelt Budapesten, 1900. évi május hó 29-én Darányi s. k. — Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 10041—900. alisp. Három főszolgabíró és rendőrkapitányságnak. A viharágyukhoz szükséges lőpor beszerzése tárgyában kiadott fenti miniszteri leiratot tudás végett közöljék. Sz.-Udvarhely, 1900. június hó 6-án. Dr. Damokos, alispán.

M. kir. államépítészeti hivatal Székely-Udvarhelyen. 358. szám. M. 900. Hirdetmény. Udvarhelyvármegye közgazdasági bizottsága az 1900. évi június hó 13-án 947. számú határozatával a felsőbaldogasszonyfalva—felsőrákosi térség hat. közút 38—39. szakaszán lévő 92. számú kormospataki kid helyreállítását 10938 korona 87 fillér összeg erejéig engedélyezte. A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása czéljából az 1900. évi július hó 3-ik napjának d. e. 10 órájára a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó új ajánlati versenytárgyalás hirdették. A versenyzni ajánlók felhívattak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítható s a részletes feltételekben előírt 5 százaléki bírálati pénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vételni. Ajánlatok a költségvetéshez viszonyított százalékos áremelés vagy áremelés mellett teendők. A szobán forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponta megtekinthetők. Székely-Udvarhelyen, 1900. évi június hó 14-én. A hivatal főnöke: Diószeghy Samu, kir. főmérnök.

Másolat. M. kir. földmiv. min. ad. 46252/900. sz. III/2. Valamennyi vármegye alispánjának és valamennyi thjf. város tanácsának. Folyó évi május hó 28-án kelt 45803. számú körrendelettem kapcsán haladéktalanul való kihirdetés és a kirendelt szakértők és marhalevelkezők azonnali megfelelő utasítása végett közlöm, hogy a cs. kir. osztrák belügyminiszter ur folyó évi május hó 1-én kelt 19148. számú rendeletével a sertésvesznek Ausztriába történő behurcolása miatt azonnal kezdődő érvényességgel a sertéseknek Ausztriába való bevitelét a következő területekről tiltotta meg: Fejérvármegye székesfejérvári járásából, Székesfejérvár városból, Somogyvármegye csurgói járásából, Vasvármegye vasvári járásából, Zalamegye kanizsai, novai, pacsai és zalaegerszegi járásából, Nagy-Kanizsa és Zalaegerszeg r. t. városokból, továbbá a horvát-szlavonországi Varasdvarmeregye klanjei és pregradai járásából. Együttal pedig a gödingi cs. kir. kerületi kapitányság által a szomszédos nyitra- vármegyei szeniczi járás ellen sertésvesz uralgása miatt érvényesített tilalmat a nevezett miniszter ur jóváhagyván, a sertéseknek a nyitra- vármegyei szeniczi járásból Ausztriába való bevitelét tilos. Ezzel egyidejűleg az 1900. évi május hó 28-án kelt 45803. számú körrendelettemben (443. számú Állategészségügyi Értesítőben) közölt tilalmak részben való módosításával a sertéseknek Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye kiskunfélegyházi járásából, Kiskunfélegyháza r. t. városból, Kecskemét thjf. városból, Csongrádvármegye csongrádi járásából, So-

gyvármegye szigetvári járásából, Baranyavármegye szentlőrinczi járásából, végül a hasított körmű állatoknak Nyitra- vármegye szakolcazi járásából és Szakolca r. t. városból Ausztriába való bevitelére vonatkozó tilalmat hatályon kívül helyezte. A cs. kir. osztrák belügyminiszter ur egyttal közzéteszi, hogy a sertéseknek a Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye kiskunfélegyházi járásának Alpai községéből, valamint Baranyavármegye szentlőrinczi járásának Toroncsokov községéből, végül a hasított körmű állatoknak Nyitra- vármegye szakolcazi járasa Egbell és Kopesány községéből és az ezekkel szomszédos községekből Ausztriába való bevitelére az ezen községekben uralkodó, illetve uralkodott sertésvesz, illetve körömfájás megszüntetéstől számítandó további 40 napon át önként értetőleg tilos. Budapest, 1900. évi június 1-én. A miniszter megbízásából: Lestyánszky, s. k.

HIRDETÉSEK.

337—1900. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék 1899. évi 5265. sz. végzése következtében dr. Nagy Samu ügyvéd által képviselt Udvarhelymegyei Takarékpénztár javára ifj. Biró V. András és társai peteki l. ellen 1200 kor. s jár. erejéig 1899. évi október hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felül foglalt és 3750 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 1. Biró Sándor Györgynél 2 ló, 2 lóhám és 1 szekér; 2. Gyermán János hegyinél 80 kalangya buza, 15 szekér széna 1 szekér és 2 ökör; 3. Biró V. Andrásnál 4 malacz, 1 ökörtinó és 1 tehén; 4. Szabó Józsefnél 2 ökör; 5. Szabó Samunál 2 ökör; 6. Nagy András Biásnál 2 ló, 1 szekér és 5 szekér széna; 7. Biró István Jancsinál 2 ökör; 8. Falaba Domokosnál 2 ló és 60 kalangya buza; 9. Makai Jánosnál 2 ökör; 10. Biás Istvánnál 2 sertés, 2 borjú, 60 kalangya buza és 2 szekér; 11. Biró Ferencz Jánosnál 2 tinó; 12. Biró L. Jánosnál 2 ökör, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1899. évi V. 221—4. számú végzése folytán 1200 kor. tőkekövetelés, ennek 1899. évi április hó 16-ik napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százaléki váltódíj és eddig összesen 180 kor. 36 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Petek községben alperesek házánál leendő eszközzésére 1900. évi július hó 2. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is elfognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1900. évi június hó 8. napján.

Pollák Ignác,
kir. bírósági végrehajtó.

469. szám. Folyó 1900. v.

Árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy székelyudvarhelyi kir. járásbírósnak V. 709/2—899. polg. számú végzése által pozsonyi Tauszky J. Fia cégnek, képviselve dr. Gombai László ügyvéd által, parajdi körjegyző ifj. László Domokos ellen 76 korona tőke s járulékaí iránti ügyben, alperesnél Parajd községben, összesen 900 koronára becsült következő javai u. m.: két hámos paripa-ló, egyik barna, a másik pej szőrű; egy pár hám gyeplővel együtt, egy sárgára festett brioska kocsi 2 üléses, egy gámitur butorzat, van benne: 6 fhotel-szék, 1 divány és egy polituros kis asztal és még 5-től 13. tétel alatti ingók, Parajdon alperes házána 1900. június hó 21-én délelőtt

9 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek elfognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhívattak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasítani. Budapesti Hazai Szövetkezeti Hitelintézetnek is 600 korona s járulékaí végett is kitűzöttnek jelentetik ki.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Sz.-Udvarhely, 1900. június hó 1-én.Biró Sándor, s. k.,
kir. végrehajtó.

273—1900. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék 1900. évi 593. számú végzése következtében Gyarmathy Ferencz ügyvéd által képviselt Udvarhelyi Zalogkölcson Intézet javára ifj. Biró V. András peteki lakos és társai ellen 290 kor. s jár. erejéig 1900. évi április hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felül foglalt és 1062 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 1. Görényi Pálnál 2 herélt csikó; 2. ifj. Biró V. Andrásnál 2 ló, 2 hám, 1 szekér, 1 vaseke; 3. Falaba Domokosnál 1 tehén, 1 szekér, 1 vaseke; 4. Kerekes F. Zsigánál 2 ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1900. évi V. 70—1. számú végzése folytán 290 kor. tőkekövetelés, ennek 1899. évi november hó 6. napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százaléki váltódíj és eddig összesen 78 korona 36 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Peteken alpereseknél leendő eszközzésére 1900. évi június hó 23-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is elfognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1900. évi május hó 26-ik napján.

Pollák Ignác,
kir. bírósági végrehajtó.Marhahus
kilója 36 kr.Marhahus
kilója 36 kr.M É S Z Á R O S-
É S
H E N T E S - Ü Z L E T E T

nyitottam Székely-Udvarhelyt Kossuth-utczai saját házam üzleti helyiségében („Budapest” szállóval átellen). — Naponta friss virsli, szafaládé, lengyelkolbász, parizer, kassai és szebeni felvágottak, friss zsír és turó nálam a legszolidabb árakban, pontos és tiszta kiszolgálással. Ugyszintén friss marha-, sertés- és borjúhúsok is kaphatók. Helyiségemben elkülönítve termények (török-buza), buza, rozs, zab, stb. legolcsóbb elárulásával és legmagasabb árban való megvételével is foglalkozom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Szíves pártfogást és hazafias támogatást kérve, vagyok

kész szolgálattal:

Balásy Ignác,
mészáros és hentes.

BETEGH PÁL

KÖNYVNYOMTATÓ ÉS KÖNYVKÖTŐ INTÉZETE

könyv-, papir-, író- és rajzszer-kereskedése.

Könyv- és ujságkiadó vállalat.

A „NAGY-KÜKÜLLŐ” kiadóhivatala.

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatványraktára.

SZÉKELY-UDVARHELYT (Kossuth-utczá). |

A „Székely-Udvarhely” című ujság

(Udvarhelyvármegye hivatalos lapja, az udvarhelyvármegyei községi és körjegyzők egylete, az udvarhelyvármegyei általános tanító-egylet és az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye) szerkesztősége és kiadóhivatala.

Minden e körbe tartozókat a legpontosabban, nyomdai és könyvkötői munkákat esinos, szolid és lelkiismeretes kivitelben — olcsó áron — teljesít egy helyben, mint az ország bármely részébe.

Ugy a „Nagy-Küküllő”, mint a „Székely-Udvarhely” részére hirdetések a legolcsóbb árszabás mellett vétetnek fel. Mutatványszámok ingyen és bérmentve küldetnek a kiadóhivataltól.

Sz. 5521-900. szb.

Pályázati hirdetmény.

Az Udvarhely megye területén székelykereszturi járásban V-ik csoport alatt foglalt községek részéről és pedig Szent-Erzsébet, Kis-Solymos és Oláh-Andrásfalva 2560 lakossal bíró körbábai állás megüresedvén, annak betöltése végett ezennel pályázatot hirotek.

Javadalmazása:

1. 100 korona rendes fizetés.

2. 40 korona lakbérletmény.

3. 2 korona díj minden szülésnél a közreműködésért, vagy természetben egy veka gabona.

Ennek folytán felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy folyamodványukat **1900. évi június hó 30-áig** alulirothoz annál is inkább adják be, mert a később beérkezettek figyelembe nem vétetnek.

Székely-Keresztur, 1900. május 30-án.

főszolgabíró szabadságon:

Dolny, szolgabíró.

Szám 3113/900. tlkvi.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter 1899. év augusztus hó 26 napján 47410. szám alatt elrendelte, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék mini tlkvi hatóságához tartozó Szt.-Oláh-falu község tjkveiben fölvevett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. év XXII. t.-cz. 1889. évi XXXVIII. és 1891. év XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését elrendelik az 1892. év XXIX. t.-czben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosítottassék.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben **1900. évi július hó 11. napján** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1-ször mindazok, a kik a tjkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve akadályt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tlkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitézött határon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

2-szor mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tlkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. év XXIX. t.-cz. 15-18. és 1889. év XXXVIII. t.-cz 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják avagy oda hassanak, hogy az átruházó tlkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt ismerje el, és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedése kedvezményétől is elesnek, és

3-szor azok, kiknek javára tényleg már megszűnt kötelezésre vonatkozó z'logog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzéseikkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmeznek, illetve hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Székely-Udvarhely, 1900. év május hó 22-én.

Simó,

kir. törvényszéki egyes bíró.

Üzlet kibővítés.

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy a Szombatfalvi-utcában 2 év óta fennálló fűszer, anyag, festék és liszt

üzletemet

a felső piacztérre helyeztem át (özv. Csép Istvánné-féle ház), hol azt teljesen újja szerveztem és a mai kor igényeinek megfelelőképpen porcellán, üveg-és lámpa szakmával kibővíttem.

A nagyérdemű vevőközönség eddigi szíves pártfogásáért köszönetet mondva, kérem szíveskedjenek ezután is becses támogatásukban részesíteni.

Mindig a legpontosabb és legelőnyösebb kiszó gálást ígérve, szíves látogatásukat kérem és vagyok

Székely-Udvarhely, 1900. május hó.

Szentpétery Gergely.

Üvegezési vállalat.

Pártoljuk a hazai ipart!

A Székelyföldön sok olyan sör kerül forgalomba, mely nem idevaló gyártmány, pedig

BÜRGER ALBERT

marosvásárhelyi sörfőzdéjében

olyan sör készül, mely bátran vetekekedhetik a kőbányaival, avagy bármely más külföldi gyártmánnyal.

Kérjük ennél fogva a nagyérdemű közönséget a székely ipart pártolni és a vendéglőkben csakis

marosvásárhelyi sört

követelni.

Pártoljuk a hazai ipart!

Új czukrász-üzlet.

Tapasztalva e városban egy czukrász-üzlet hiányát, elhatároztam, hogy a Központi Szálloda helyiségemben

czukrász-üzletemet

újra megnyitom. Naponta friss írósz tészta, krémes-bélesek, Hasék, indiai fánkok, diós, mandulás, czukros sütemények és disz-torták, különféle kréme, fagyaltok és jeges kávé már most kaphatók. Menyekzők, keresztelők és diszbankettek kiszólgálását a legzöltesebb ételekkel eltátva, méltányos árak mellett elvállalom.

Szíves pártfogást és további bizalmat kérve, kész szólgálatl: **Walter Vilmos,** czukrász.

Váltó-ekék legjobb kivitelben.

PAPP ZAKOR ENDRE

vasnagykereskedése

az „Arany kaszához” Sz.-Udvarhely.

Van szerencsém egy a helybeli, mint vidéki nagyközönség igen becses figyelmét felhívni gazdagon berendezett

VASNAGYKERESKEDÉSEMRE.

Dus raktárt tartok a következő cikkekben: Mindennemű vajdahunyadi vasak, szer-számok és rugó acélok, sodrony-, kovacsolt és gépszegek. Mindennemű szíjgyártó-kellékek, koci- és szekértengelyek, fűtő- és főzőkályhák. Épület- és butorvasalások. Konyha- és háztartási cikkek.

Acél váltó-ekék, gazdasági gépek, legjobb minőségű kaszák, kapák és fenőkövek. Valódi chinaczi, alpacca-és csont-évszékűk. Méhészeti és kertész-eszközök. Legjobb minőségű mülep. Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek. Jutányos ár és pontos kiszólgálás!

Igen becses pártfogásért eszedezve

teljes tisztelettel:

Papp Zakor Endre

vaskereskedő az „Arany kaszához”.

Portland- és románczement-nagyraktár

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszór ellentállt az idős megpróbálásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dörzölésékként alkalmaztatik köszvényél, csúznál, tagzsággatásnál és megüléseknel és az orvosok által be-dörzölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszór, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fő raktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-bérbétkü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” véjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT** cs. és kir. udvari szállítók.

Raktár hol állandóan kapható: Kővez. Armin-gyógy-szertárban Székely-Udvarhely.

KÉSZ CZIPŐK

az **Orbán, Nagy és Tamás** cipészüzletében Sz.-Udvarhely a legnagyobb választékban, általánosan elismert legjobb és legcsinosabb kivitelben kaphatók urak, hölgyek és gyermekek részére. — Ugyszintén elvállal minden e szakmába vágó, legkényesebb igényeltet is kielégítő megrendeléseket, javításokat teljesen versenyképes árak mellett — Vidéki megrendelések találó használt czipő beküldése után legpontosabban és gyorsan utánvétel mellett eszközöltetnek. Nem alkalmas árak készségeggel visszavétetnek és kicseréltetnek. — Készítményeinkert czéggünk jó hírneve kezesekük. — Szíves pártfogást kérve

Orbán, Nagy és Tamás cipészüzlete Székely-Udvarhely.

PANAJOTH ALBERT

MŰLAKATOS

TECHNIKAI MŰHELYE.

SZÉKELY-UDVARHELY. — KOSSUTH-U TCZA 44.

A t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy jó nevű üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok valódi Singer és Medium (posztó-varró), Viberatis arikahajós és bőrvarró Hové, valamint szabó gépeket, melyek már többeket fölülmúltak. Valódi acél-épeimert 10 évig jótállok s vevőimet azon kedvezményben részesítem, hogy a nálam vásárolt gépeket ingyen javítom. A varrógépek raktáromon 33-100 frtig kaphatók.

A legfinomabb angol kerékpárok és kerékpár-kellékek állandóan nálam legolesőbban kaphatók. Raktáron tartott gépeimert 2 évig jótállok. 1 és fél óra alatt kerékpározni bárkit megtanítok. Villamosjelző készülékek, villamos esengők, telephonok, vízvezeteki berendezések a legolesőbb árak mellett eszközöltetnek.

Monarch-féle gépek 100 frt. Pesoch-gépek 140 frittól 200 forintig.

Bármily gépek javítását, lakatos munkák, épületvasalások (rácszatok), sirkerítések készítését saját vagy idegen minták után elvállalom és pontosan teljesítem.

Tűzelők (takareküzthelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, esetleg előnyös részlet-fizetésre is.

Teljes tisztelettel:

Panajoth Albert.

BOR

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek valóságáért teljes felelősséggel szavatol

FERNENGEL GYULA

jóhírű pinczejéből Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca) kapható a következő előnyös árakban:

Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.

Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 korona 80 fillérig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.